

Sygn. akt **II Cgg 2/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 czerwca 2015r. w R.

sprawy z powództwa **B. B. (B.) i K. B.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w J.**

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 134.071,65 zł (sto trzydzieści cztery tysiące siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt pięć groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 20 kwietnia 2015 roku;
- 2) w części dotyczącej ustawowych odsetek od kwoty 134.071,65 zł (sto trzydzieści cztery tysiące siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt pięć groszy) za okres od dnia 16 września 2013 roku do dnia 19 kwietnia 2015 roku powództwo oddała;
- 3) w pozostałej części postępowanie umarza;
- 4) zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego ;
- 5) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 12.569,58 zł (dwanaście tysięcy pięćset sześćdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt osiem groszy) tytułem części kosztów sądowych.

Sędzia:

Sygn. akt II Cgg 2/14

UZASADNIENIE

Powodowie K. i B. małż. B. domagali się od pozwanej zasądzenia na ich rzecz kwoty 220.000 zł z ustawowymi odsetkami od 19 września 2013r. oraz zasądzenie kosztów procesu. Na rozprawie w dniu 24 czerwca 2015r. ostatecznie domagali się zasądzenia kwoty 134.071,65 zł, cofając pozew ponad tą kwotę, na co pozwana wraziła zgodę. Wskazali, że są właścicielami nieruchomości, na której położony jest budynek mieszkalny i studnia. Nieruchomość pozostaje pod wpływem eksploatacji górniczej pozwanej. Powodowie złożyli wniosek o naprawę szkód górniczych, jednakże propozycje pozwanej nie satysfakcjonowały powodów, w związku z czym wystąpili z pozwem. W ich ocenie naprawa szkody w budynku mieszkalnym jest nieopłacalna, jest on wychylony i w tym stanie najbardziej racjonalnym jest wypłata jednorazowego odszkodowania. Jako podstawę prawną wskazali art. 144 ust. 3 i art. 145 prawa górniczego i geologicznego w zw. z art. 363 § 1 kc. Co do żądania odsetek podnosili, że pismem z 13 sierpnia 2013r. zakreślili pozwanej ostateczną datę załatwienia sporu, w związku z czym w ich ocenie odsetki należą się od 16 września 2013r.

W odpowiedzi na pozew pozwana domagała się oddalenia powództwa. Przyznała, że 21 września 2011r. powodowie zwrócili się o naprawę szkód w budynku mieszkalnym i opasce betonowej, przy czym odszkodowanie za opaskę betonową już poprzednio zostało wypłacone poprzedniemu właścicielowi. Wskazała, że KWK (...) zakończyła eksploatację górniczą na tym terenie w 2004r., a wszelkie szkody wynikające z tej eksploatacji zostały już naprawione na mocy ugody z poprzednim właścicielem w maju 2006r. Po tym okresie inny zakład górniczy pozwanej KWK (...) prowadził eksploatację w latach 2010-2011, ale wpływy nie przekroczyły I kategorii szkód i nie mogły spowodować uszkodzeń. Podnosiła, że przedmiotowy budynek jest zaniedbany, niezamieszkały od wielu lat, nieremontowany. Nadto wskazała na zarzut przedawnienia dochodzenia roszczeń z tytułu eksploatacji górniczej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. i B. B. są właścicielami nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), na której posadowiony jest m.in. budynek mieszkalny i studnia.

dowód: odpis księgi wieczystej (k-7-9)

W dniu 21 września 2011r. powodowie wystąpili do pozwanej z wnioskiem o naprawienie szkody górniczej, wskazując, iż budynek jest przekrzywiony fundamenty w piwnicy popękane, budynek jest zawilgocony. W dniu 2 listopada 2011r. pozwana dokonała ustalenia aktualnego stanu szkód, w którym określiła występujące w budynku szkody i wskazała, że sposób naprawy zostanie określony na wiosnę 2013r. z uwagi na wpływy z aktualnej eksploatacji KWK (...), a w latach 2011-2012 zostanie wykonany pomiar wychylenia z pionu budynku, a o jego wyniku zostaną powiadomieni właściciele (k-12). Pismem z 9 listopada 2012r. pozwana informowała o pomiarach wychylenia budynku, a na wniosek powodów o szczegółową informację dot. obecnej i planowanej eksploatacji w piśmie z 16 stycznia 2013r. wskazała, że eksploatacja górnicza KWK (...) - J. Ruch (...) do 2025r. w tym rejonie wywoła deformację III kategorii oraz, że w latach 2011-2015 mogą wystąpić wstrząsy pochodzenia górniczego, powodujące drgania gruntu o przyspieszeniu 210 mm/s^2 . 9 kwietnia 2013r. powodowie rozszerzyli poprzedni wniosek, informując, iż w budynku występują nowe szkody, że zaobserwowali zwiększone pochylenie budynku i zaproponowali jako formę naprawy wypłatę jednorazowego odszkodowania. W odpowiedzi na ten wniosek w czerwcu 2013r. pozwana dokonała oględzin, sporządzając protokół z adnotacją, że nie ustala się sposobu naprawy, a całość zagadnienia zostanie przedstawiona Komisji Oceny Projektów Usuwania S.. 13 sierpnia 2013r. powodowie ponowili swoje żądanie, rozszerzając wniosek o wypłatę jednorazowego odszkodowania za uszkodzoną studnię i wyznaczając pozwanej termin do 15 września 2013r. 9 września 2013r. został sporządzony kolejny protokół stanu szkód, w którym wskazano propozycję odszkodowania za studnię na podstawie art. 146 prawa geologicznego i górniczego oraz remont budynku mieszkalnego przez wypoziomowanie podłóg. Pozwana przedstawiła kosztorys remontowy budynku ze wskazaniem wartości prac na kwotę 43.103,26 zł, na co powodowie nie wyrazili zgody.

dowód: wniosek powodów z 21 września 2011r. (k-10); pisma powodów: z 4 stycznia 2013r. (k-14), z 9 kwietnia 2013r. (k-16), z 13 sierpnia 2013r. (k-20), z 22 listopada 2013r. (k-33); pisma pozwanej: z 9 listopada 2012r. (k-13), z 16 stycznia 2013r. (k-15), z 19 kwietnia 2013r. (k-17); protokoły ustalenia szkód: z 3 listopada 2011r. (k-11-12), z 7 czerwca 2013 (k-18-19), z 9 września 2013r. (k-21-23) i notatka służbowa z 8 października 2013r. (k-24); kosztorys remontowy budynku mieszkalnego (k-25-32)

Na nieruchomości powodów były wcześniej naprawiane szkody. Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z 27 czerwca 2007r. wypłacono poprzedniemu właścicielowi nieruchomości odszkodowanie za opaskę betonową.

dowód: odpis wyroku wraz z opinią biegłego G. S. (k-57-73)

Wcześniej dokonano naprawy szkód w budynku mieszkalnym i stodole w oparciu o ugodę z 4 maja 2006r. W ugodzie tej nie wskazywano na wychylenie budynku, a wszystkie inne uszkodzenia wskazane w ugodzie miały zostać i zostały naprawione przez pozwaną zgodnie z § 3 tej ugody.

dowód: ugoda z T. J. z 4 maja 2006r. (k-74-77).

Szkody naprawiono również w oparciu o ugodę z 28 października 1977r., w której to wskazano na konieczność profilaktycznego kotwienia budynku.

dowód: odpis ugody z 28 października 1977r. (k-79-86)

Nieruchomość powodów położona jest w obszarze górniczym, w którym eksploatację prowadzi pozwana. Była objęta wpływami eksploatacji przez Ruch (...) w okresie od 1973r. do 2004r. oraz przez Ruch (...) w latach 2011-2012. Wpływy eksploatacji (...) mogły występować do 2006r. Na skutek eksploatacji pokładu 505/2 prowadzonego przez Ruch (...) wystąpiły deformacje terenu, a wpływy tej eksploatacji ujawniały się w okresie od 2011r. do 2014r. Pochylenie budynku w stosunku do położenia jego narożników wnosi 22 mm/m w kierunku północno-zachodnim, a stosunku do położenia cokołu w odniesieniu do płaszczyzny poziomej wynosi 19,1 mm/m, przy czym budynek mógł pochyłać się w kierunku południowo-zachodnim na skutek eksploatacji również po 2006r.

dowód: opinia biegłego z zakresu górnictwa i geologii W. T. (k-101-117)

Aktualnie budynek mieszkalny jest wychylony w kierunku na północ i na zachód, przy czym nie jest to wychylenie ponadnormatywne, czyli przekraczające 25 mm/m. Poza tym w budynku występują inne uszkodzenia przyczynowo związane z wpływami eksploatacji górniczej w postaci spękań w narożach ścian, tynków na sufitach, szczelin na styku podłóg ze ścianami, pęknięć płytek okładzinowych na ścianach, deformacji stolarki, pęknięć ścian fundamentowych i piwnicznych, sklepień ceglanych w piwnicy, posadzek betonowych w piwnicy, na parterze i strychu. Uszkodzony jest odpływ дренаżu wewnętrznego z piwnicy z uwagi na to, że nastąpiła zmiana spadku (bo wychylenie budynku jest odwrotne do spadku дренаżu), a w związku z tym występuje zawilgocenie ścian. Stwierdza się zmianę spadku w rynnach, uszkodzenie ścian i tynków. Budynek ma 87 lat, a stopień jego naturalnego zużycia, uwzględniając zaniedbania konserwacyjne, wynosi 60,86%. Posadowiona na nieruchomości studnia wykazuje pęknięcia i przemieszczenia cegły, co powoduje przecieki wód powierzchniowych do studni. Wykonanie rektyfikacji pionowej tego budynku mimo, iż wychylenie mogłoby wskazywać na taki sposób naprawy, jest z przyczyn technicznych i ekonomicznych nieracjonalne, a to z uwagi na duże, rozczłonkowanie bryły budynku i zróżnicowanie stropów o zmiennej wysokości. Koszt rektyfikacji znacznie przekraczałby aktualną wartość techniczną budynku. Naprawa szkody poprzez remont z uwagi na naturalne zużycie elementów konstrukcyjnych, obniżone cechy i właściwości wbudowanych materiałów w stosunku do nowych, charakter konstrukcji – w tym jedynie częściowe podpiwniczenie budynku spowodowałyby jedynie zmniejszenie uciążliwości, ale nie spowodowałyby przywrócenia do stanu poprzedniego, dlatego najwłaściwszym sposobem naprawy budynku mieszkalnego jest wypłata jednorazowego odszkodowania. Również naprawa studni nie jest możliwa, a to z uwagi, że jest wykonana technologią, której obecnie już się nie stosuje. Wartość odtworzeniowa budynku mieszkalnego pomniejszona o stopień naturalnego zużycia według cen z marca 2015r. wynosi brutto 132.094,47 zł, a wartość odtworzeniowa studni pomniejszona o stopień naturalnego zużycia wynosi brutto 1.977,18 zł

dowód: opinia biegłego Z. L. (k-216-303)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, i opinii biegłych z zakresu geologii i szkód górniczych W. T. i budownictwa Z. L.. Prawdziwości dokumentów (wniosków, pism, ugody pozasądowej, odpisów orzeczeń) strony nie kwestionowały. Sąd dał wiarę ustaleniom biegłego W. T., że na nieruchomość powodów wpływała eksploatacja (...) do 2006r, a na skutek eksploatacji prowadzonej przez Ruch (...) wystąpiły deformacje terenu, przy czym wpływy tej eksploatacji ujawniały się w okresie od 2011r. do 2014r oraz temu, że budynek mógł pochyłać się w kierunku południowo-zachodnim na skutek eksploatacji również po 2006r. Pozwana generalnie zgadzała się z opinią W. T., który wątpliwości i zastrzeżenia obu stron wyjaśnił w opinii uzupełniającej zatem zbędnym stało się przeprowadzenie dowodu z opinii hydrogeologa, a kwestie zawilgocenia budynku wyjaśniał biegły L. wskazując na pochylenie budynku w kierunku odwrotnym do wypływu дренаżu co spowodowało niedrożność tego дренаżu. Twierdzenia biegłego Z. L. co do zakresu uszkodzeń

występujących w budynku, ich pochodzenia i sposobu naprawy zawarte w opinii pozwalają Sądowi dokonać jednoznacznej oceny tych uszkodzeń.

Sąd zważył, co następuje:

Szkody występujące w budynku mieszkalnym i studni powodów (w zakresie opisanym w opinii biegłego Z. L.) zostały spowodowane działalnością dwóch zakładów górniczych pozwanej: KWK (...) - M. (obecnie wchodzących w skład KWK (...) - J. - Ruch (...) i Ruch J.) Odpowiedzialnym za jej naprawę pozostaje pozwana. Ostatnie wpływy na budynek ujawniały się w latach 2011-2014. Powodowie wystąpili z pozwem w dniu 08 stycznia 2014 roku, a pierwszy wniosek o naprawę szkód złożyli 21 września 2011 roku, rozszerzając go w roku 2013 i informując pozwaną o nowych szkodach. Nieruchomość powodów pozostaje pod wpływem eksploatacji pozwanej od wielu lat i wcześniej były naprawiane szkody związane z eksploatacją pozwanej. Pozwana twierdzi, że zakład pozwanej KWK (...) prowadziła eksploatację do 2004 roku, a wszelkie szkody wynikające z tej eksploatacji zostały naprawione ugodą z roku 2006. Bezsporne zatem jest, że skoro wszystkie szkody zostały naprawione, szkody opisane przez biegłego L. (str. 6 opinii - k. 221 akt) są szkodami nowymi powstałymi po naprawie szkód na mocy ugody z 2006 roku. Zarzut pozwanej, że roszczenie powodów co do przechyłu budynku w oparciu o dokumenty wskazujące wcześniejszą naprawę uszkodzeń w ramach orzeczeń i ugod jest chybiony. Do wniosku powodów z 21 września 2011 roku w pismach i dokumentach złożonych przez strony w ogóle nie pojawia się szkoda w postaci przechyłu budynku. W ugodzie z 2006 roku (k.74) brak jest wskazania, że budynek jest przechylony. Nie wynika to również z opinii sporządzonej przy naprawianiu szkód w roku 2007 (k.58-62), ani z orzeczenia Okręgowej Komisji ds. Szkód górniczych z 16 listopada 1992 (k.128- opis szkody i naprawy w budynku mieszkalnym punkt 1a i 2a orzeczenia). Powodowie wyjaśnili, że przechył budynku zauważyli w roku 2009. Z wnioskiem o naprawienie szkody wystąpili w wrześniu 2011 roku. Podniesienie obecnie przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia polegające na tym, że wniesienie powództwa (w 2014 roku) nastąpiło w stosunku do wiedzy powodów (w roku 2009) za późno jest niezasadny. Wskazać należy, że po wystąpieniu powodów z wnioskiem pozwana 2 listopada 2011r. dokonała ustalenia aktualnego stanu szkód, w którym określiła występujące w budynku szkody i wskazała, że sposób naprawy zostanie określony na wiosnę 2013r. z uwagi na wpływy z aktualnej eksploatacji KWK (...), a w latach 2011-2012 zostanie wykonany pomiar wychylenia z pionu budynku. Takie oświadczenia pozwanej w ocenie Sądu należy oceniać w kategoriach uznania niewłaściwego roszczenia przerywającego bieg przedawnienia. Pozwana przyznawała istnienie przechyłu ale odkładała naprawę szkody na czas późniejszy – na wiosnę 2013 roku z uwagi na wpływy z eksploatacji KWK (...). Nawet gdyby zaistnienie szkody w postaci przechyłu (o czym powodowie dowiedzieli się w roku 2009) oceniać w kategoriach przepisów poprzednio obowiązującej ustawy prawa geologicznego i górniczego z 04 lutego 1994 roku, to art. 92 prawa geologicznego i górniczego z 1994 roku w kwestii przedawnienia nakazuje stosować przepisy kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 442¹§1 kc roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w myśl art. 123§1pkt 2 kc bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę przeciwko której roszczenie to przysługuje. Takie uznanie nastąpiło w oświadczeniu pozwanej z dnia 02 listopada 2011 w protokole ustalenia aktualnego stanu szkód (k.11 akt), zatem w chwili wniesienia pozwu w styczniu 2014 roku roszczenie nie było przedawnione.

W niniejszej sprawie co do szkody w postaci przechyłu należałoby stosować przepisy prawa geologicznego i górniczego z 04 lutego 1994 roku albowiem zarówno zdarzenie wywołujące szkodę jak i szkoda wystąpiła pod rządami poprzedniej ustawy. Zgodnie z art. 91&1 i 3 prawa geologicznego i geologicznego z roku 1994 właściciel może żądać naprawienia tej szkody pozwanej. W myśl z art. 94&1 prawa geologicznego i górniczego z dnia 04.02.1994r. naprawienie szkody winno nastąpić przez przywrócenie do stanu poprzedniego przy czym zgodnie z art. 95 wskazanej wyżej ustawy w sytuacji gdy nie jest możliwe przywrócenie stanu poprzedniego lub koszty tego przywrócenia rażąco przekraczałyby wielkość poniesionej szkody, naprawienie szkody następuje przez zapłatę odszkodowania.

Jak wynika z opinii biegłego wykonanie rektyfikacji budynku mieszkalnego jest ze względów technicznych jest niemożliwe, a proponowane poziomicowanie podłóg i posadzek nie jest racjonalne i nie przywraca stanu poprzedniego elementom konstrukcyjnym budynku tj. ścianom, stropom i konstrukcji dachu. Z uwagi na powyższe najwłaściwszym

sposobem naprawy budynku mieszkalnego jest wypłata jednorazowego odszkodowania. Wartość odtworzeniowa budynku mieszkalnego pomniejszona o stopień naturalnego zużycia według cen z marca 2015r. wynosi brutto 132.094,47 zł. Również naprawa studni nie jest możliwa, a to z uwagi, że jest wykonana technologią, której obecnie już się nie stosuje. Wartość odtworzeniowa studni pomniejszona o stopień naturalnego zużycia wynosi brutto 1.977,18 zł.

Na marginesie należy wskazać, że wiedzę o części szkód powodowie powzięli już w czasie obowiązywania nowej ustawy Prawo geologiczne i górnicze z 09 czerwca 2011 roku. W piśmie z dnia 9 kwietnia 2013r. rozszerzającym wniosek o naprawę szkód górniczych z 21 września 2013 roku budynku powodowie wskazują, że występują nowe szkody i że zaobserwowali zwiększone pochylenie budynku. Fakt powstania nowych szkód potwierdza protokół ustalenia szkód sporządzony przez pozwaną 09.09.2013 roku w którym wskazano jakie szkody oprócz opisanych w protokołach z 03.11.2011 i z 07.06.2013 wystąpiły (pkt. V protokołu – k.21 verte). Gdyby traktować całościowo szkodę występującą obecnie w składnikach budowlanych powodów- bowiem pochył budynku jest ściśle związany z występowaniem nowych szkód to wówczas należałoby wskazać na możliwość wyboru sposobu naprawienia szkody przez powodów w myśl art. 144 ust. 3 i art. 145 nowego prawa górniczego i geologicznego w zw. z art. 363 § 1 kc, co wzmacnia zasadność wypłaty odszkodowania zamiast restytucji naturalnej.

W przekonaniu Sądu wyliczona przez biegłego wartość odszkodowania za budynek mieszkalny uwzględnia prawidłowo stopień naturalnego zużycia poszczególnych elementów budynku, jakość wykonania, zaniedbania konserwacyjne jak i jakość utrzymania budynku. Zarzut pozwanej, że budynek jest niezamieszkały nie można uznać za wpływający na wartość budynku. Jak wynika z oświadczenia powodów do 2012 roku zamieszkiwał ojciec powódki, później sami powodowie, którzy zmuszeni byli się wyprowadzić z uwagi na zawilgocenie

i kłopoty zdrowotne ich dziecka. Kwoty odszkodowania za studnię pozwana nie kwestionowała.

Powodowie ograniczyli żądania pozwu do kwoty 134.071,65 zł (suma odszkodowania za budynek i studnię), cofając pozew ponad tę kwotę, na co pozwana wraziła zgodę.

W tym zakresie zatem w myśl art. 203 kpc w zw. z art. 355§1 kpc Sąd umorzył postępowanie.

Tytułem odszkodowania Sąd zasądził na rzecz powodów solidarnie kwotę 134.071,65 zł, w tym 132.094,47 zł tytułem odszkodowania za budynek mieszkalny i 1.977,18 zł. za studnię z odsetkami od 20 kwietnia 2015 roku tj. od następnego dnia od doręczenia pozwanej opinii biegłego i wyliczeń wartości odszkodowania. W tej dacie pozwana dowiedziała się, że żądanie powodów odszkodowania pieniężnego jest zasadne. Nadto zasądzenie odsetek od tej daty znajduje swoje uzasadnienie w tym, że wartość odszkodowania biegły obliczył w oparciu o aktualne w chwili sporządzania opinii ceny. W tym zakresie co do części żądania wcześniejszych odsetek od zasądzonej kwoty – od dnia 16 września 2013r. do 19 kwietnia 2015r. powództwo należało oddalić.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl art.98 kpc w zw. z art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku oraz §6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Na koszty te składają się: kwota 6704 zł tytułem opłaty od pozwu w części uwzględnionego żądania, od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni z mocy ustawy oraz kwota 5865,58 zł tytułem kosztów sporządzenia opinii biegłych, łącznie 12.569,58 zł, którą to kwotą Sąd obciążył pozwaną.

W myśl § 6 pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powodów kwotę 3617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.